

Sygn. akt IV U 59/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 15 marca 2018 roku

Sąd Okręgowy w Tarnowie IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Natalia Lipińska

Protokolant: sekr. sądowy Anna Dorecka

po rozpoznaniu w dniu 15 marca 2018 roku w Tarnowie na rozprawie

sprawy z odwołania A. A.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T.

z dnia 23 listopada 2017 roku nr (...)

w sprawie A. A.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T.

o należności z tytułu składek

1. oddała odwołanie;
2. zasądza od odwołującego się A. A. na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. kwotę 180 złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Sygn. akt IV U 59/18

UZASADNIENIE

rozstrzygnięcia zawartego w punkcie 2

wyroku Sądu Okręgowego w Tarnowie

z dnia 15 marca 2018 r.

Decyzją z dnia 23 listopada 2017 r., nr (...), Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T., na podstawie art. 83 ust. 1 oraz

art. 32 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych

(Dz. U. z 2017 r., poz. 1778), określił wysokość zadłużenia A. A. z tytułu składek

w wysokości 1.432,61 zł, w tym na: 1) ubezpieczenia społeczne (zakres nr deklaracji 01-39) za okres od czerwca 2017 r. do lipca 2017 r. w kwocie 1.049,92 zł oraz należne odsetki

w kwocie 26,00 zł, 2) ubezpieczenie zdrowotne (zakres nr deklaracji 01-39) za okres lipca 2017 r. w kwocie 297,28 zł oraz należne odsetki w kwocie 7,00 zł, 3) Fundusz Pracy

(zakres nr deklaracji 01-39) za okres od czerwca 2017 r. do lipca 2017 r. w kwocie 85,41 zł.

Od decyzji tej ubezpieczony A. A. wywiódł odwołanie, domagając się

jej zmiany i przyjęcia, że nie jest dłużnikiem ZUS z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne i Fundusz Pracy w łącznej kwocie 1.432,61 zł.

W odpowiedzi na odwołanie Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. wniósł o jego oddalenie i zasądzenie na swoją rzecz od odwołującego się kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. Wartość przedmiotu sporu ZUS określił na kwotę: 1.433,00 zł.

Wyrokiem z dnia 15 marca 2018 r., sygn. akt IV U 59/18, Sąd Okręgowy w Tarnowie oddalił odwołanie od decyzji ZUS z dnia 23 listopada 2017 r. (punkt 1) i zasądził od odwołującego się A. A. na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. kwotę 180,00 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego (punkt 2).

Sąd Okręgowy rozważył, co następuje:

W punkcie 2 wyroku z dnia 15 marca 2018 r. Sąd Okręgowy w Tarnowie zasądził od odwołującego się A. A. na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. kwotę 180,00 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Skoro więc ZUS wygrał sprawę, Sąd w myśl zasady odpowiedzialności za wynik procesu, powinien zasądzić od odwołującego się na rzecz Zakładu zwrot kosztów zastępstwa procesowego. W tej sprawie Zakład Ubezpieczeń Społecznych był reprezentowany przez profesjonalnego pełnomocnika w osobie radcy prawnego.

Do dnia 13 października 2017 r. w sprawach dotyczących zaległości z tytułu składek, wysokość stawki minimalnej wynagrodzenia profesjonalnego pełnomocnika tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego uzależniona była od wartości przedmiotu sporu. Wyliczając należną pełnomocnikowi stawkę wynagrodzenia, Sądy stosowały uchwałę składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 20 lipca 2016 r., III UZP 2/16 (OSNP 2017/1/6), mającą moc zasady prawnej, zgodnie z którą w sprawie o ustalenie istnienia bądź nieistnienia stosunku ubezpieczenia społecznego lub jego zakresu (o objęcie obowiązkiem ubezpieczenia społecznego; o podleganie ubezpieczeniom społecznym) do niezbędnych kosztów procesu zalicza się wynagrodzenie reprezentującego stronę radcy prawnego, biorąc za podstawę zasądzenia opłaty za jego czynności z tytułu zastępstwa prawnego stawki minimalne określone w § 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r.

w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (jednolity tekst: Dz. U. z 2013 r., poz. 490 ze zm.). Uchwała ta znajdowała zastosowanie również w sprawach dotyczących należności z tytułu składek. Jak podkreślało się w orzecznictwie, składki na ubezpieczenia społeczne nie są świadczeniami pieniężnymi „z ubezpieczenia społecznego”, lecz świadczeniami „na ubezpieczenie społeczne”, co prowadzi do wniosku, że wynagrodzenie profesjonalnego pełnomocnika w sprawie o zaległości z tytułu składek jest uzależnione od wartości przedmiotu sporu (zaskarżenia).

W sprawie z zakresu ubezpieczeń społecznych, dotyczącej odwołania od decyzji organu rentowego, stwierdzającej zobowiązanie do zapłaty składek na Fundusz Ubezpieczeń Społecznych, Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych i odsetek za zwłokę w określonych w tej decyzji kwotach, wynagrodzenie pełnomocnika będącego radcą prawnym powinno być więc ustalone na podstawie § 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (por. uchwała SN z dnia 9 marca 1993 r., II UZP 5/93, OSNCP 1993/11/194, uchwała SN z dnia 7 maja 2013 r., I UZP 1/13, OSNP 2013/21-22/280, postanowienie SN z dnia 5 czerwca 2009 r., I UZP 1/09, OSNP 2011/5-6/86, postanowienie SN z dnia 1 czerwca 2010 r., III UZ 3/10, OSNP 2011/21-22/283).

Z dniem 13 października 2017 r., zmianie uległa treść przepisu § 9 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. z 2015 r., poz. 1804 ze zm.). Od tego dnia, przepis powyższy stanowi, że stawki minimalne wynoszą 180,00 zł w sprawach o świadczenia pieniężne z ubezpieczenia społecznego i zaopatrzenia emerytalnego oraz w sprawach dotyczących podlegania ubezpieczeniom

społecznym. Oznacza to, że w sprawach o ustalenie istnienia bądź nieistnienia stosunku ubezpieczenia społecznego lub jego zakresu (o objęciu obowiązkiem ubezpieczenia społecznego, o podleganie ubezpieczeniom społecznym), a także w sprawach dotyczących składek, wszczętych po dniu 13 października 2017 r., ustalając stawkę wynagrodzenia radcowskiego nie bierze się już pod uwagę wartości przedmiotu sporu. W sprawach tych znajduje bowiem zastosowanie przepis art. § 9 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych.

W niniejszej sprawie odwołanie od zaskarżonej decyzji wpłynęło do ZUS Oddział w T. w dniu 28 grudnia 2017 r., zaś do Sądu w dniu 26 stycznia 2018 r., a zatem po zmianie § 9 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych, dokonanej rozporządzeniem Ministra Sprawiedliwości z dnia 20 września 2017 r. zmieniającym rozporządzenie w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. z 2017 r., poz. 1799).

Wyrokiem z dnia 15 marca 2018 r., sygn. akt IV U 59/18, Sąd Okręgowy w Tarnowie oddalił odwołanie od decyzji ZUS z dnia 23 listopada 2017 r. Skoro tak, zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik postępowania, na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w związku z art. 99 k.p.c. oraz § 9 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. z 2015 r., poz. 1804 ze zm.), w brzmieniu obowiązującym od dnia 13 października 2017 r., Sąd zasądził od odwołującego się A. A. na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. kwotę 180,00 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Mając powyższe na uwadze, na podstawie powołanych wyżej przepisów, Sąd orzekł, jak w punkcie 2 wyroku.

Sygn. akt IV U 59/18

UZASADNIENIE

wyroku Sądu Okręgowego w Tarnowie

z dnia 15 marca 2018 r.

Decyzją z dnia 23 listopada 2017 r., nr (...), Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T., na podstawie art. 83 ust. 1 oraz

art. 32 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych

(Dz. U. z 2017 r., poz. 1778), określił wysokość zadłużenia A. A. z tytułu składek

w wysokości 1.432,61 zł, w tym na: 1) ubezpieczenia społeczne (zakres nr deklaracji 01-39) za okres od czerwca 2017 r. do lipca 2017 r. w kwocie 1.049,92 zł oraz należne odsetki

w kwocie 26,00 zł, 2) ubezpieczenie zdrowotne (zakres nr deklaracji 01-39) za okres lipca 2017 r. w kwocie 297,28 zł oraz należne odsetki w kwocie 7,00 zł, 3) Fundusz Pracy

(zakres nr deklaracji 01-39) za okres od czerwca 2017 r. do lipca 2017 r. w kwocie 85,41 zł. W podał w uzasadnieniu decyzji organ rentowy, przeprowadzone w sprawie postępowanie wyjaśniające wykazało, że nie zostały przekazane na rachunek Zakładu Ubezpieczeń Społecznych wpłaty za miesiące, w których- zgodnie z art. 47 ust. 2a-f ustawy systemowej- płatnik był zwolniony z obowiązku składania deklaracji rozliczeniowej i jednocześnie na jego koncie nie stwierdzono nienależnie opłaconych składek, które- zgodnie z art. 24

ust. 6a powołanej ustawy- mogłyby podlegać zaliczeniu przez Zakład z urzędu na poczet zaległych lub bieżących składek.

Odwołanie od tej decyzji wniósł A. A., domagając się jej zmiany

i przyjęcia, że nie jest dłużnikiem Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z tytułu składek

na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne i Fundusz Pracy za okres od czerwca 2017 r. do lipca 2017 r. w łącznej kwocie 1.432,61 zł. W uzasadnieniu odwołujący podał,

że od 19 czerwca 2017 r. do 31 lipca 2017 r. miał przerwę w prowadzeniu działalności gospodarczej, związaną z przebyciem w czerwcu 2017 r. operacją oraz przebywaniem na zwolnieniu lekarskim w okresie pooperacyjnym.

W odpowiedzi na odwołanie Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. wniósł o jego oddalenie i zasądzenie na swoją rzecz od odwołującego kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. Jak podał w uzasadnieniu, w związku z tym,

że odwołujący nie podlegał ubezpieczeniu chorobowemu, brak było w jego przypadku podstaw do wypłaty zasiłku chorobowego. Tym samym, odwołujący nie mógł dokonać korekty deklaracji rozliczeniowych za okres od czerwca 2017 r. do lipca 2017 r. Zakład podkreślił, że określenie wysokości zadłużenia przez ZUS w zaskarżonej decyzji, które bezpodstawnie próbował skorygować odwołujący, było prawidłowe.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny sprawy:

Odwołujący A. A. prowadzeniem działalności gospodarczej zajmuje się z przerwami od lat 80- tych. Ostatnio, prowadzi działalność od grudnia 2014 r. Jest to działalność usługowa związana z serwisem urządzeń pomiarowych. Z tego tytułu, odwołujący dokonał zgłoszenia do ubezpieczeń w ZUS w okresie od 8 grudnia 2014 r.

do 31 grudnia 2016 r. i od 1 stycznia 2017 r. do nadal. Nie dokonał jednak zgłoszenia do dobrowolnego ubezpieczenia chorobowego. Nie zrobił tego, ponieważ wcześniej nie chorował i uznał, że w jego przypadku nie ma potrzeby opłacania składek na ubezpieczenie chorobowe. Odwołujący otrzymał informację, że zgłoszenie do dobrowolnego ubezpieczenia chorobowego jest potrzebne, aby otrzymać zasiłek chorobowy. Liczył się więc z tym, że jeżeli nie dokona tego zgłoszenia, a będzie chory, to nie otrzyma zasiłku chorobowego.

dowód:

- zeznania odwołującego A. A.- 00:05:14-00:06:29, 00:16:07,

Odwołujący złożył do ZUS dwa zwolnienia lekarskie za okresy niezdolności do pracy od 19 czerwca 2017 r. do 7 lipca 2017 r. i od 8 lipca 2017 r. do 31 lipca 2017 r. w związku z operacją, pobytem w szpitalu i dalszym leczeniem. Odwołujący nie planował operacji. Dlatego, nie zawiesił prowadzenia działalności gospodarczej. Decyzjami z dnia: 17 lipca 2017 r. i 19 lipca 2017 r. ZUS Oddział w T. odmówił odwołującemu wypłaty zasiłku chorobowego za wymienione wyżej okresy, ponieważ wnioskodawca jako osoba prowadząca pozarolniczą działalność gospodarczą nie dokonał zgłoszenia do dobrowolnego ubezpieczenia chorobowego. Decyzji tych A. A. nie zaskarżył odwołaniem.

dowód:

- zaświadczenia lekarskie- akta ZUS,
- decyzje ZUS z dnia: 17.07.2017 r. i 19.07.2017 r.- akta ZUS,
- zeznania odwołującego A. A.- 00:09:50, 00:16:07, 00:27:26,

Wysokość zadłużenia odwołującego z tytułu składek wynosi 1.432,61 zł, w tym na: 1) ubezpieczenia społeczne (zakres nr deklaracji 01-39) za okres od czerwca 2017 r. do lipca 2017 r.: 1.049,92 zł oraz należne odsetki: 26,00 zł, 2) ubezpieczenie zdrowotne (zakres nr deklaracji 01-39) za okres lipca 2017 r.: 297,28 zł oraz należne odsetki: 7,00 zł oraz 3) Fundusz Pracy (zakres nr deklaracji 01-39) za okres od czerwca 2017 r. do lipca 2017 r.: 85,41 zł.

dowód:

- raport rozliczeń należności płatnika- akta ZUS,

W dniu złożenia odwołania od zaskarżonej decyzji z dnia 23 listopada 2017 r., odwołujący przesłał do ZUS deklaracje korygujące za okres od czerwca 2017 r. do lipca 2017 r., w których pomniejszył podstawy wymiaru składek. Zakład Ubezpieczeń Społecznych uznał, że zmiana podstawy wymiaru składek była bezpodstawna, w związku z czym ponownie skorygował dokumenty.

dowód:

- zeznania odwołującego A. A.- 00:22:54,

Stan faktyczny w sprawie Sąd ustalił w oparciu o dowody z dokumentów i zeznania odwołującego.

Sąd pozytywie ocenił dowody z dokumentów, których autentyczność oraz wiarygodność, jak również poprawność materialna i formalna nie budziły wątpliwości, zaś ich forma i treść formalna nie były kwestionowane przez strony postępowania. Brak było zatem jakichkolwiek podstaw, także takich, jakie należałoby uwzględnić z urzędu, aby dokumentom tym odmówić właściwego im znaczenia dowodowego. Dokumenty urzędowe stanowiły więc dowód tego, co zostało w nich urzędowo zaświadczone (art. 244 § 1 k.p.c.), zaś dokumenty prywatne, dowód tego, że osoba, która je podpisała, złożyła oświadczenie zawarte w dokumencie (art. 245 k.p.c.).

Zeznania odwołującego A. A. Sąd uznał za wiarygodne. Odnosiły się one do okoliczności istotnych z punktu widzenia rozstrzygnięcia. Były jasne i logiczne. Znalazły też potwierdzenie w zgromadzonych w sprawie dokumentach.

Sąd rozważył, co następuje:

Odwołanie od decyzji ZUS Oddział w T. z dnia 23 listopada 2017 r., w świetle ustalonego stanu faktycznego i obowiązujących przepisów prawa, nie zasługiwało na uwzględnienie.

Dobrowolnie ubezpieczeniu chorobowemu, zgodnie z art. 11 ust. 2 w związku z art. 6 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2017 r., poz. 1778), podlegają na swój wniosek osoby prowadzące pozarolniczą działalność oraz osoby z nimi współpracujące. Zasiłek chorobowy przysługuje natomiast, jak stanowi art. 6 ust. 1 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (Dz. U. z 2017 r., poz. 1368 ze zm.), ubezpieczonemu, który stał się niezdolny do pracy z powodu choroby w czasie trwania ubezpieczenia chorobowego. W doktrynie podkreśla się, że trwanie ubezpieczenia chorobowego związane jest z posiadaniem tytułu/statusu ubezpieczonego, co następuje po zgłoszeniu do ubezpieczenia. Stosownie do regulacji art. 36 ust. 2 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, obowiązek zgłoszenia do ubezpieczeń społecznych osób podlegających tym ubezpieczeniom należy do płatnika składek, a w przypadku objęcia ubezpieczeniem na zasadzie dobrowolności- obowiązek ten powstaje po uprzednim złożeniu stosownego wniosku płatnikowi składek (do niego należy zgłoszenie do ubezpieczenia). Trwanie ubezpieczenia chorobowego natomiast to okres opłacania składki (E. Darmorost, „Ustawa o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa. Komentarz”, LexisNexis, 2012, LEX). Ubezpieczony nabywa prawo do zasiłku chorobowego po upływie 90 dni nieprzerwanego ubezpieczenia chorobowego- jeżeli jest ubezpieczony dobrowolnie (art. 4 ust. 1 pkt 2 ustawy o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa).

W myśl art. 18 ust. 10 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych, osobie spełniającej warunki do przyznania zasiłku chorobowego przysługuje prawo do proporcjonalnego zmniejszenia najniższej

podstawy wymiaru składek, jeżeli tylko przez część miesiąca była niezdolna do pracy. Powołany przepis stanowi, że zasady zmniejszania najniższej podstawy wymiaru składek, o których mowa w ust. 9, stosuje się odpowiednio w przypadku niezdolności do pracy trwającej przez część miesiąca, jeżeli z tego tytułu ubezpieczony spełnia warunki do przyznania zasiłku. W myśl zaś ust. 9 art. 18 ustawy systemowej, za miesiąc, w którym nastąpiło odpowiednio objęcie ubezpieczeniami emerytalnym i rentowymi lub ich ustanie i jeżeli trwały one tylko przez część miesiąca, kwotę najniższej podstawy wymiaru składek zmniejsza się proporcjonalnie, dzieląc ją przez liczbę dni kalendarzowych tego miesiąca i mnożąc przez liczbę dni podlegania ubezpieczeniu.

Wskazane przepisy określają zasady zmniejszania najniższej podstawy wymiaru składek. Dotyczy to sytuacji, kiedy objęcie ubezpieczeniami emerytalnym i rentowymi lub ich ustanie trwało przez część miesiąca, oraz sytuacji, gdy przez część miesiąca ubezpieczony był niezdolny do pracy oraz spełniał warunki do przyznania zasiłku. Przy zaistnieniu tego rodzaju okoliczności kwotę najniższej podstawy wymiaru składek zmniejsza się proporcjonalnie, dzieląc ją przez liczbę dni kalendarzowych tego miesiąca i mnożąc przez liczbę dni podlegania ubezpieczeniu. Ustalając w ten sposób podstawę wymiaru składki, zaokrągleniu podlega dopiero ostateczny wynik z uwzględnieniem trzeciego miejsca po przecinku do pełnych groszy: w górę, jeżeli trzecia cyfra po przecinku jest równa lub większa od 5, bądź w dół, jeżeli cyfra ta jest niższa.

Z proporcjonalnego zmniejszenia najniższej podstawy wymiaru składek mogą skorzystać jedynie ubezpieczeni spełniający warunki do przyznania zasiłku.

W przypadku odwołującego wydane zostały dwie ostateczne decyzje, z treści których wynika, że nie spełniał on warunków do przyznania zasiłku chorobowego. Decyzjami z dnia: 17 lipca 2017 r. i 19 lipca 2017 r. ZUS Oddział w T. odmówił A. A. wypłaty zasiłku chorobowego za okresy od 19 czerwca 2017 r. do 7 lipca 2017 r. (decyzja z dnia 17 lipca 2017 r.) i od 8 lipca 2017 r. do 31 lipca 2017 r. (decyzja z dnia 19 lipca 2017 r.), ponieważ odwołujący jako osoba prowadząca pozarolniczą działalność gospodarczą nie dokonał zgłoszenia do dobrowolnego ubezpieczenia chorobowego. Decyzji tych ubezpieczony nie zaskarżył odwołaniem. Sąd ubezpieczeń społecznych jest związany ostateczną decyzją, od której strona nie wniosła odwołania w trybie art. 477⁽⁹⁾k.p.c. ani nie podważyła jej skuteczności w inny prawem przewidziany sposób (por. wyrok SN z dnia 29 stycznia 2008 r., I UK 173/07, Legalis nr 125903). Ostateczna decyzja administracyjna mająca wpływ na stosunki cywilnoprawne, wydana przez uprawniony do tego przez ustawę organ administracji publicznej, wiąże sąd w postępowaniu cywilnym. Związanie sądu

w postępowaniu cywilnym decyzją administracyjną ma podstawę przede wszystkim w treści art. 16 k.p.a. Sąd ten nie jest związany jedynie decyzją „bezwzględnie nieważną”, co nie jest równoznaczne z nieważnością decyzji w rozumieniu art. 156 k.p.a. Za decyzję bezwzględnie nieważną, która nie wiąże sądu w postępowaniu cywilnym, uważa się zaś tylko decyzję dotkniętą taką wadą, która dyskwalifikuje ją jako akt administracyjny. Decyzją taką jest decyzja wydana przez organ oczywiście niewłaściwy lub bez zachowania jakiegokolwiek procedury. Za decyzję taką niekiedy uznaje się także decyzję wydaną bez jakiegokolwiek podstawy prawnej (por. wyrok SN z dnia 16 lutego 2017 r., I CSK 679/15 Legalis nr 1618231). Sąd ubezpieczeń społecznych jest związany decyzją organu rentowego, która uzyskała przymiot decyzji ostatecznej z tego względu, iż nie została zaskarżona do sądu (por. wyrok SN z dnia 13 czerwca 2013 r., I UK 20/13, Legalis nr 768509).

Decyzje Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z dnia: 17 lipca 2017 r. i 19 lipca 2017 r. tworzą określony stan prawny, z którego wynika, że w okresach od 19 czerwca 2017 r.

do 7 lipca 2017 r. i od 8 lipca 2017 r. do 31 lipca 2017 r. odwołującemu nie przysługiwało prawo do zasiłku chorobowego.

Skoro tak, Sąd nie mógł sprzecznie z treścią art. 18 ust. 10 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych uznać, że odwołującemu przysługuje prawo do zmniejszenia najniższej podstawy wymiaru składek w sytuacji, gdy brak było w jego przypadku warunków do przyznania zasiłku chorobowego.

Interpretacja przepisu, jakiej domaga się odwołujący, byłaby sprzeczna z jego treścią. Przepisy z zakresu ubezpieczeń społecznych mają tymczasem charakter norm bezwzględnie obowiązujących (iuris cogentis). Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem Sądu Najwyższego

i jednolitym stanowiskiem doktryny prawa ubezpieczeń społecznych, powinny być więc wykładane ściśle (por. uchwała składu siedmiu sędziów SN z dnia 11 grudnia 2008 r., I UZP 6/2008 OSNP 2009/9-10/120), co oznacza w zasadzie prymat dyrektyw wykładni językowej w odniesieniu do pozostałych metod wykładni, w tym wykładni systemowej i wykładni historycznej lub celowościowej. Od reguły tej nie ma żadnych wyjątków, poza wyraźnie przez przepis przewidzianymi. W wyroku z dnia 20 lutego 2013 r., III AUa 1167/12 (Legalis nr 733341) Sąd Apelacyjny w Krakowie wskazał, że przepisy prawa z zakresu ubezpieczeń społecznych są przepisami bezwzględnie obowiązującymi, a zatem przy ich stosowaniu ani organ rentowy ani sąd nie mogą mieć na uwadze zasad współżycia społecznego. Przepisy

te muszą być bezwzględnie przestrzegane w stosunku do wszystkich nawet, jeśli jawią się one osobie zainteresowanej jako subiektywnie niesprawiedliwe. Interpretacja bezwzględnie obowiązujących przepisów z zakresu ubezpieczeń społecznych musi być ścisła, a nie rozszerzająca.

Jeżeli uprzednio wydane zostały dwie ostateczne decyzje przesądzające, że odwołujący nie spełniał warunków do przyznania zasiłku chorobowego we wskazanych w nich okresach, to A. A. nie jest osobą, której dotyczy przepis art. 18 ust. 10 ustawy systemowej.

Bez wpływu na rozstrzygnięcie w tej sprawie pozostaje, że odwołujący pytał w ZUS- ie, co daje mu opłacanie składek na ubezpieczenie chorobowe. Płatnik składek jest obowiązany według zasad wynikających z przepisów ustawy obliczać, rozliczać oraz opłacać należne składki za każdy miesiąc kalendarzowy. To na płatniku składek ciąży obowiązek odprowadzania składek w odpowiedniej wysokości i w terminach wynikających z przepisów ustawy. Jak stwierdził Sąd Apelacyjny w Katowicach w wyroku z dnia 9 września 2016 r.,

III AUa 2112/15 (Legalis nr 1522813), obowiązek wynikający z przepisu art. 46 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 1998 r. Nr 137, poz. 887 ze zm.), nakładający na płatnika składek obowiązek obliczania, rozliczania

i opłacania należnych składek za każdy miesiąc kalendarzowy, według zasad wynikających z przepisów powołanej ustawy, ma bezwzględny charakter, co oznacza, że jeżeli przy poborze składek na ubezpieczenie społeczne dojdzie do naruszenia obowiązujących przepisów także przez organ dokonujący takiego poboru, to organ ten nie ma podstaw prawnych do stosowania jakichkolwiek ulg z tego tytułu w stosunku do płatnika składek.

W tej sprawie nie zostało wykazane, że odwołujący został wprowadzony w błąd przez pracownika organu rentowego. Ubezpieczony nie zwracał się do ZUS w formie pisemnej

o wyjaśnienie kwestii związanych z podleganiem dobrowolnie ubezpieczeniu chorobowemu. Przed Sądem przytoczył tylko rozmowę, jaką przeprowadził z pracownikiem ZUS- u. Z treści jego zeznań wynika zresztą, że pracownika tego pytał tylko o korzyści płynące z uiszczania składek na dobrowolne ubezpieczenie chorobowe, zaś treść odpowiedzi była adekwatna

do zadanego pytania. Korzyścią płynącą z faktu uiszczania składek na dobrowolne ubezpieczenie chorobowe jest prawo do zasiłku chorobowego za okresy niezdolności

do pracy. Odwołujący jako osoba prowadząca pozarolniczą działalność gospodarczą był płatnikiem składek i powinien odprowadzać składki zgodnie z obowiązującymi przepisami. W świetle obowiązujących regulacji, nie ma możliwości takiej interpretacji przepisu art. 18 ust. 10 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych, aby osoba, której odmówiono prawa do zasiłku chorobowego wskutek braku dokonania zgłoszenia do dobrowolnego ubezpieczenia chorobowego, mogła skorzystać z możliwości zmniejszenia podstawy wymiaru składek.

Dlatego, odwołanie od zaskarżonej decyzji ZUS Oddział w T. z dnia

23 listopada 2017 r. nie mogło zostać uwzględnione. Zasadnie Zakład Ubezpieczeń Społecznych określił wysokość zadłużenia odwołującego z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne i Fundusz Pracy w łącznej kwocie 1.432,61 zł. Samej wysokości tego zadłużenia ubezpieczony nie kwestionował.

Mając powyższe na uwadze, na podstawie powołanych przepisów oraz art. 477¹⁴ § 1 k.p.c., Sąd orzekł, jak w punkcie 1 wyroku.

W punkcie 2 wyroku Sąd Okręgowy w Tarnowie zasądził od odwołującego A. A. na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. kwotę 180,00 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Skoro więc ZUS wygrał sprawę, Sąd w myśl zasady odpowiedzialności za wynik procesu, powinien zasądzić od odwołującego na rzecz Zakładu zwrot kosztów zastępstwa procesowego. W tej sprawie Zakład Ubezpieczeń Społecznych był reprezentowany przez profesjonalnego pełnomocnika w osobie radcy prawnego.

Do dnia 13 października 2017 r. w sprawach dotyczących zaległości z tytułu składek, wysokość stawki minimalnej wynagrodzenia profesjonalnego pełnomocnika tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego uzależniona była od wartości przedmiotu sporu. Wyliczając należną pełnomocnikowi stawkę wynagrodzenia, Sądy stosowały uchwałę składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 20 lipca 2016 r., III UZP 2/16 (OSNP 2017/1/6), mającą moc zasady prawnej, zgodnie z którą w sprawie o ustalenie istnienia bądź nieistnienia stosunku ubezpieczenia społecznego lub jego zakresu (o objęcie obowiązkiem ubezpieczenia społecznego; o podleganie ubezpieczeniom społecznym) do niezbędnych kosztów procesu zalicza się wynagrodzenie reprezentującego stronę radcy prawnego, biorąc za podstawę zasądzenia opłaty za jego czynności z tytułu zastępstwa prawnego stawki minimalne określone w § 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r.

w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (jednolity tekst: Dz. U. z 2013 r., poz. 490 ze zm.). Uchwała ta znajdowała zastosowanie również w sprawach dotyczących należności z tytułu składek. Jak podkreślało się w orzecznictwie, składki na ubezpieczenia społeczne nie są świadczeniami pieniężnymi „z ubezpieczenia społecznego”, lecz świadczeniami „na ubezpieczenie społeczne”, co prowadzi do wniosku, że wynagrodzenie profesjonalnego pełnomocnika w sprawie o zaległości z tytułu składek jest uzależnione od wartości przedmiotu sporu (zaskarżenia).

W sprawie z zakresu ubezpieczeń społecznych, dotyczącej odwołania od decyzji organu rentowego, stwierdzającej zobowiązanie do zapłaty składek na Fundusz Ubezpieczeń Społecznych, Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych i odsetek za zwłokę w określonych w tej decyzji kwotach, wynagrodzenie pełnomocnika będącego radcą prawnym powinno być więc ustalone na podstawie § 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (por. uchwała SN z dnia 9 marca 1993 r., II UZP 5/93, OSNCP 1993/11/194, uchwała SN z dnia 7 maja 2013 r., I UZP 1/13, OSNP 2013/21-22/280, postanowienie SN z dnia 5 czerwca 2009 r., I UZP 1/09, OSNP 2011/5-6/86, postanowienie SN z dnia 1 czerwca 2010 r., III UZ 3/10, OSNP 2011/21-22/283).

Z dniem 13 października 2017 r., zmianie uległa treść przepisu § 9 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. z 2015 r., poz. 1804 ze zm.). Od tego dnia, przepis powyższy stanowi, że stawki minimalne wynoszą 180,00 zł w sprawach o świadczenia pieniężne z ubezpieczenia społecznego i zaopatrzenia emerytalnego oraz w sprawach dotyczących podlegania ubezpieczeniom społecznym. Oznacza to, że w sprawach o ustalenie istnienia bądź nieistnienia stosunku ubezpieczenia społecznego lub jego zakresu (o objęcie obowiązkiem ubezpieczenia społecznego, o podleganie ubezpieczeniom społecznym), a także w sprawach dotyczących składek, wszczętych po dniu 13 października 2017 r., ustalając stawkę wynagrodzenia radcowskiego nie bierze się już pod uwagę wartości przedmiotu sporu. W sprawach tych znajduje bowiem zastosowanie przepis art. § 9 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych.

W niniejszej sprawie odwołanie od zaskarżonej decyzji wpłynęło do ZUS Oddział

w T. w dniu 28 grudnia 2017 r., zaś do Sądu w dniu 26 stycznia 2018 r., a zatem po zmianie § 9 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych, dokonanej rozporządzeniem Ministra Sprawiedliwości z dnia 20 września 2017 r. zmieniającym rozporządzenie w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. z 2017 r., poz. 1799).

Wyrokiem z dnia 15 marca 2018 r., sygn. akt IV U 59/18, Sąd Okręgowy w Tarnowie oddalił odwołanie od decyzji ZUS z dnia 23 listopada 2017 r. Skoro tak, zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik postępowania, na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w związku z art. 99 k.p.c. oraz § 9 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. z 2015 r., poz. 1804 ze zm.), w brzmieniu obowiązującym od dnia 13 października 2017 r., Sąd zasądził od odwołującego A. A. na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. kwotę 180,00 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Mając powyższe na uwadze, na podstawie powołanych wyżej przepisów, Sąd orzekł, jak w punkcie 2 wyroku.